

A P E H

**TÁRSADALMI SZERVEZETEK,
KÖZTESTÜLETEK,
(KÖZ)ALAPÍTVÁNYOK, EGYHÁZAK,
LAKÁSSZÖVETKEZETEK,
VÍZITÁRSULATOK ADÓZÁSÁNAK**
alapvető szabályai
2007.

6

A társadalmi szervezetek, köztestületek, alapítványok, közalapítványok, egyházak a megyei/fővárosi bíróság nyilvántartásba vételével, ezen nyilvántartásba vétel napjával válnak jogi személlyé. A lakásszövetkezetek, vízitársulatok cégbírósági bejegyzésre kötelezettek. A jelölt szervezeteknek (együtt: nonprofit szervezetek) az adókötelezettségük keletkezésétől – a nyilvántartásba vételükről, illetve a cégbírósági bejegyzésükről szóló végzés jogerőre emelkedésétől – számított 15 napon belül be kell jelentkezniük a székhelyük szerint illetékes első fokú adóhatóságnál, az erre a célra szolgáló adatbejelentő lap kitöltésével, benyújtásával.

A bejelentkezés céljára szolgáló nyomtatvány a „07201. számú Adatbejelentő lap a cégbejegyzésre nem kötelezett jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb társaságok és szervezetek, külföldi vállalkozások, valamint tulajdonostársak közössége részére”, vagy a „07201/T. számú Adatbejelentő lap a cégbejegyzésre kötelezett jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok részére”. Ez utóbbi Adatbejelentő lapon kell bejelentkezniük – a felsorolt szervezetek közül – a lakásszövetkezeteknek, vízitársulatoknak. A bejelentkezés alapján kapott adószámot az adózással összefüggésben minden esetben – a levelezéseken, a befizetéseken, a visszaigénylések alkalmazásával, a kibocsátott számlákon stb. – fel kell tüntetni.

Amennyiben bármely, a bejelentkezéskor közölt adat módosul, azt – annak bekövetkezésétől számított 15 napon belül – a 07202. számú, illetve a 07202/T. számú változásbejelentő lapon (utóbbin a cégjegyzékben szereplő szervezeteknek) a székhely szerint illetékes első fokú adóhatóságnál be kell jelenteni.

A jelölt nyomtatványok bolti forgalomban kaphatók, illetve az APEH honlapjáról letölthetők.

A társadalmi szervezetek, köztestületek, alapítványok, közalapítványok, lakásszövetkezetek, vízitársulatok az éves beszámoló készítéséről és könyvvezetési kötelezettségük sajátosságairól szóló külön kormányrendeletben [224/2000. (XII. 19.) Korm. rend.] foglaltak alapján az egyszeres, vagy a kettős könyvvitel rendszerében teljesítik e kötelezettségüket. Az egyházak könyvvezetési kötelezettségét a reájuk irányadó másik kormányrendelet [218/2000. (XII. 11.) Korm. rend.] határozza meg.

Egyszerűsített beszámolót készíthet, s ez esetben egyszeres könyvvitelt köteles vezetni az a nonprofit szervezet (a közalapítvány kivételével), amely:

- nem végez vállalkozási tevékenységet, az éves (alaptevékenységi) bevétel összegétől függetlenül,
- vállalkozási tevékenységet is végez, de éves együttes (alaptevékenységi és vállalkozási) bevétele két egymást követő évben az 50 millió forintot nem haladja meg.

Egyszerűsített éves beszámolót köteles készíteni, s ez esetben kettős könyvvitel vezetésére kötelezett az a nonprofit szervezet, amely vállalkozási tevékenységet is folytat, s az éves összes bevétele két egymást követő évben az 50 millió forintot meghaladja. Közalapítvány kizárólag így járhat el.

Közhasznú beszámoló készítésére kötelezett a közhasznú, kiemelkedően közhasznú jogállású társadalmi szervezet, köztestület, alapítvány, közalapítvány, amelynek könyvvezetési módját szintén az előzőekben leírtak határozzák meg. Ily módon – a közhasznúsági besorolással rendelkező jelölt szervezet – egyszeres könyvvitellel alátámasztott közhasznú egyszerűsített beszámolót, vagy kettős könyvvitellel alátámasztott közhasznú egyszerűsített éves beszámolót készít.

A jogi személyek pénzeszközeit kötelesek pénzforgalmi bankszámlán tartani, amelyhez bankszámlát kell nyitniuk.

A nonprofit szervezetek a megalakulásukra irányadó jogszabályok alapján elsődlegesen vállalkozási tevékenység végzése céljából nem alapíthatók, de céljaik megvalósítása érdekében – azt nem veszélyeztetve – kiegészítő vállalkozási tevékenységet folytathatnak.

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló, többször módosított 1996. évi **LXXXI.** törvény (Tao.-tv.) hatályos rendelkezései szerint a nonprofit szervezetek továbbra is feltétel nélkül a társasági adó alanyai, függetlenül attól, hogy az adott adóévben vállalkozási tevékenységet végeznek-e vagy sem. Ezen általános adóalanyisággal összefüggésben rendelkezik az adózás rendjéről szóló 2003. évi **XCII.** törvény (Art.) oly módon (egyszerűsítő eljárásúként), hogy az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztestület, az egyház, a lakásszövetkezet, ha az adóévben vállalkozási tevékenységből bevételt nem ér el, illetve ehhez kapcsolódóan költséget, ráfordítást nem számol el, a társasági adóbevallás helyett, bevallást helyettesítő nyilatkozatot tesz az adóévet követő év (2008.) február 15-éig. Más esetben valamennyi adózó az APEH-hoz akkor is köteles adóbevallást benyújtani, ha a bevallási időszakban adófizetési kötelezettsége nem keletkezett. Így például az adóévet követő év május 31-i határidőre abban az esetben is be kell nyújtani a társasági adóbevallást, ha az adott szervezet vállalkozási tevékenysége veszteséges, vagy 0 szaldós, vagy akkor is, ha nyereséges, de adómentessége miatt nem fizet adót.

A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi **CLVI.** törvény 2. § (1) bekezdése szerint (teljes körű felsorolás) közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett

- társadalmi szervezet, kivéve a biztosító egyesületet, a politikai pártot, valamint a munkáltatói és a munkavállalói érdekképviseleti szervezetet,
- köztestület, ha a létrehozásáról szóló törvény azt lehetővé teszi,
- országos sportági szakszövetség,
- alapítvány,
- közalapítvány,
- közhasznú társaság,
- nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény,
- közhasznú tevékenységet ellátó szociális szövetkezet,
- nonprofit gazdasági társaság,
- a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács,

amennyiben e törvényben foglalt feltételeknek megfelel, s a közhasznúsági besorolását kérelmezi az illetékes bíróságtól. (A cégjegyzékben szereplő szervezetek besorolási kérelmüket a cégbírósághoz nyújtják be.)

A közhasznúságnak két fokozata lehetséges: a közhasznú és a kiemelkedően közhasznú.

A közhasznú, kiemelkedően közhasznú besorolást megalapozó tevékenységek az alábbiak:

1. egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység;
2. szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
3. tudományos tevékenység, kutatás;
4. nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
5. kulturális tevékenység;
6. kulturális örökség megóvása;
7. műemlékvédelem;
8. természetvédelem, állatvédelem;
9. környezetvédelem;
10. gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselés;
11. hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése;
12. emberi és állampolgári jogok védelme;
13. a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység;
14. sport, a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével;
15. közrend és közlekedésbiztonság védelme, önkéntes tűzoltás, mentés, katasztrófaelhárítás;
16. fogyasztóvédelem;
17. rehabilitációs foglalkoztatás;
18. munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése – ideértve a munkaerő-kölcsönzést is – és a kapcsolódó szolgáltatások;
19. euroatlanti integráció elősegítése;
20. közhasznú szervezetek számára biztosított – csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető – szolgáltatások;
21. ár- és belvízvédelem ellátásához kapcsolódó tevékenység;
22. a közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó tevékenység;
23. bűnmegelőzés és az áldozatvédelem.

A kérelmező szervezet – kérelemhez csatolt – létesítő okiratának tartalmaznia kell, hogy milyen, az előzőek szerinti közhasznú tevékenységet folytat, illetve a gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, továbbá politikailag semleges, illetve rendelkeznie kell az egyéb, a közhasznú működéssel kapcsolatos szabályokról (üléseinek rendje, gyakorisága, vezető tisztségviselők, iratokba betekintés, nyilvánosság stb.).

Az a társadalmi szervezet, köztestület, alapítvány, közalapítvány, amely a 2007. évben kért és kapott besorolást, először a 2007. évben alkalmazhatja a közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket, azzal, hogy a kapott támogatásokról – a támogatót megillető kedvezményre jogosító adomány-igazolást – csak a közhasznúsági végzés jogerőre emelkedése napjától adhatja ki. A szervezet nem alkalmazhatja a közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket – kivéve a törlés napjáig az adomány-igazolás kiadását – abban az adóévben, amelyben a közhasznúsági nyilvántartásból törölték. A közhasznú besorolás adóéven belüli változása esetén – kivéve az átsorolás napjáig az adomány-igazolás kiadását – az

adóév utolsó napján érvényes besorolásának megfelelő előírásokat kell az adóév egészére alkalmazni. A 2007. évben újonnan alakuló társadalmi szervezet, közttestület, alapítvány, közalapítvány –, ha legkésőbb a nyilvántartásba vétel évének utolsó napján (2007. december 31-én) a közhasznúsági nyilvántartásba vétele is megtörtént – a nyilvántartásba vétel napjától jogosult a közhasznúsági jogállásához kapcsolódó, adókötelezettséget érintő kedvezmények és mentességek igénybevételére.

A Tao.-tv. a kedvezmény rendszerében külön kezeli a két közhasznúsági fokozat szerinti, valamint a besorolást nem kért, vagy nem nyert szervezeteket, másoldalról az adományozó részére attól függően biztosít kisebb, illetve nagyobb mértékű kedvezményt, hogy mely besorolási kategória szerinti szervezetet támogat.

A szervezetet megillető – közhasznúsági fokozat szerinti – kedvezmények:

A közhasznú szervezetnek nem kell a vállalkozási tevékenysége után az adót megfizetnie, ha a vállalkozási tevékenység bevétele nem haladja meg az összes bevételének a 10%-át, de legfeljebb 20 millió forintot. Kiemelkedően közhasznú szervezetnél a kedvezményezett mérték az összes bevétel 15%-ában került meghatározásra. A vállalkozási tevékenységből származó bevétel – előzőek szerinti – adómentes mértékének meghaladása esetén a szervezetnek a kapott adomány Tao.-tv. szerint meghatározott arányával, illetve összegével meg kell növelnie az adózás előtti eredményét, ha az adott adóév december 31-én az állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása nem áll fenn. Ha az adóév utolsó napján a szervezetnek az állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása van, úgy a kapott adományok teljes összege növelő tétel. Állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozás nem lévén, az adománynak csak a kedvezményezett mértéket meghaladó jövedelemtartalma adóköteles, a Tao.-tv. 9. § szerinti adóalap-számítás figyelembevételével.

A társasági adó mértéke a pozitív adóalap 16%-a.

A közhasznú szervezetként be nem sorolt társadalmi szervezet, közttestület, alapítvány, közalapítvány adóalapját az általános szabályok szerint állapítja meg, az adományra vonatkozó előírások figyelmen kívül hagyásával. Ezen szervezetek támogatása ugyanis nem minősül – a Tao.-tv. fogalmi meghatározása szerinti – adománynak.

A munkáltatói és munkavállalói érdekképviseleti szervezet a Tao.-tv. 4. § 25. pontja szerint olyan, társadalmi szervezetként bírósági nyilvántartásba vett szervezet vagy szervezetek szövetsége, amelynek az alapszabály szerinti fő tevékenysége a munkáltatói/munkavállalói érdekképviselet, és tagja az Országos Érdekegyeztető Tanácsnak, valamint e szervezet azon tagszervezete, amely megyei, régiós vagy szakmai szövetségként működik. E szervezeteknél az adóalapjuk megállapítása során csökkentő tétel a vállalkozási tevékenység adóévi adózás előtti nyereségének azon része, amelyet a szervezet az adóévben, vagy az adóévet követő adóévben a cél szerinti tevékenysége bevételeit meghaladó költségei, ráfordításai fedezetére használ fel. A szervezet cél szerinti tevékenységét az alapító okirat, illetve az alapszabály nevesíti. Az adománynak minősülő támogatásokról – a közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezet, a közérdekű kötelezettségvállalás szervezője, továbbá az (arra külön törvény szerint jogosult) egyház által – kiállítandó igazolások kötelező tartalmi előírásait az Szja-tv. (ha

magánszemély vagy egyéni vállalkozó az adományozó), illetve a Tao.-tv. (társasági adóalany adományozó esetére) rögzíti.

Adókedvezmény (az Szja-tv. szerint), illetve az adózás előtti eredmény csökkentése (a Tao.-tv. szerint) csak igazolás alapján érvényesíthető, amely igazolásnak tartalmaznia kell:

- mindkét fél (a kiállító és az adományozó) azonosító adatait, így a nevét, a székhelyét/lakcímét, adószámát/adóazonosító jelét,
- az adomány összegét,
- a támogatott célt,
- a kiállító közhasznúsági fokozatát (kivéve, ha egyház, vagy közérdekű kötelezettségvállalás szervezője a kedvezményezett).

Az igazolást, a kedvezményre való jogosultság keletkezésének időpontjában, de legkésőbb az adóévet követő év (2008.) január 31-éig kell az adományozó rendelkezésére bocsátani.

A társadalmi szervezetek közül az országos érdekképviselői szervezetek – annak ellenére, hogy közhasznúsági besorolásra nem jogosultak – mégis adóalapjukat a közhasznú szervezetekre vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával állapítják meg.

Az egyház – amely szintén nem kezdeményezheti közhasznúságát – adóalapját, ha az adóévben vállalkozási tevékenységet is folytat, a közhasznú szervezetekre vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával határozza meg, a Tao.-tv. 9. § (5) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel. Eszerint az adóalap megállapításakor a vállalkozási tevékenység adóévi adózás előtti nyereségének azzal a részével is csökkentheti a vállalkozási tevékenység adózás előtti eredményét, amelyet az adóévben (2007-ben), és az adóévet követő adóévben (2008-ban) kulturális, nevelési, oktatási, felsőoktatási, szociális, egészségügyi, gyermek- és ifjúságvédelmi, sport, tudományos és műemlékvédelmi tevékenység, továbbá a hitéleti célú ingatlanfenntartás bevételét meghaladó költsége, ráfordítása fedezetére használ fel.

A vízitársulat és a lakásszövetkezet sem lehet közhasznú szervezet.

A vízitársulat az adóalapja megállapítása során a Tao.-tv. 13. §-ában foglaltak figyelembevételével jár el.

A lakásszövetkezet adóalapját az általános szabályok – Tao.-tv. 9. §-a – szerint határozza meg, azzal, hogy nem kell az adót megfizetnie, ha vállalkozási tevékenységéből elért bevétele legfeljebb 10 millió forint, de nem haladja meg az adóévben elért összes bevételének 10%-át.

Az előző „10-es határértékek” szerinti adómentesség illeti meg a közhasznúsági besorolással nem rendelkező alapítványt, közalapítványt, társadalmi szervezetet és köztisztviselőket is, kivéve az országos érdekképviselői szervezetet.

Az adóévben kizárólag alap/közhasznú tevékenységet végző szervezeteknél társasági adó/előleg fizetés nem merülhet fel. A vállalkozási tevékenységet is folytató – ismertetett – nonprofit szervezeteknek év közben társasági adóelőleget megállapítani, fizetni, bevallani nem kell; az éves társasági adót azonban – akkor is, ha annak összege nulla – be kell vallaniuk (a 0728. számú, illetve a 0729. számú bevallásban) és (fizetési kötelezettség esetén) meg kell fizetniük az adóévet követő év (2008.) május 31-éig.